

Таким чином, впровадження інформаційних технологій і автоматизації управління готелями України відстає від провідних розвинених країн світу. Ріст використання інформаційних технологій створює передумови для виходу готельних підприємств на міжнародні ринки послуг. Донедавна можливостями виходу на міжнародні ринки послуг могли скористатися тільки глобальні готельні мережі, однак, сучасні технології й поява нових інструментів маркетингу послуг сьогодні дозволяють брати участь у міжнародному ринку також й індивідуальним готельним підприємствам.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах України: стат. бюл. – К.: Державна служба статистики України, 2015. – 28 с.
3. Зайцева Н. В. Інформатизація діяльності підприємств гостинності: тенденції розвитку, досвід для України / Н. В. Зайцева // Сборник научных трудов Теоретические и практические аспекты экономики и интеллектуальной собственности. – Мариуполь: ПГТУ, 2015. – № 2 (12). – Том 1. – С. 24–29.

*Лукаш Г. П., д-р філол. наук, професор
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця*

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОМОВНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

Локалізацією програмного забезпечення (перекладом програм) називають адаптацію під національні вимоги, включаючи забезпечення роботи програм з регіонально-залежними форматами даних і форматами друку, зміну символів, які використовуються, малюнків, колірних комбінацій, музичних фрагментів і т. ін. згідно з культурою цільової аудиторії [3, с. 32]. Локалізація тексту реалізується на двох рівнях: поверхнева локалізація стосується мовного рівня, передбачає функціональну відповідність оригіналу і перекладу, забезпечується еквівалентним або адаптивним перекладом та оцінюється залежно від ступеня досягнення перекладачем поставленої перед ним мети: адаптація «чужої» метричної системи до національної; зазначення дат та часу в усталеній для мови-реципієнта формі тощо; глибинна локалізація скерована на адаптацію тексту до специфічної для культури, ментальності, системи цінностей, конвенціоналізованих зразків поведінки в певній комунікативній ситуації тощо. Для українського ринку товарів та послуг локалізація українською мовою – питання не лише ціни, але й права та гідності україномовного споживача. Так, у статті Кирила Булаховського «Стан і проблеми розвитку україномовної локалізації комп'ютерних програм» поняття «українізація» і «локалізація» рівнозначні [2, с. 93–97]. Корисною є сьогодні робота перекладацьких спілок, наприклад, таких, як «Шлякбित्रаф», що працює

над українською локалізацією комп'ютерних ігор, просуваючи в середовище українського геймінгу ідею про те, що гратися українською – «файно та модно».

Українізація текстових інтерфейсів межує з комплексом таких проблем і невирішених питань, як творення, уніфікація і стандартизація україномовної ІТ-термінології, проблеми здійснення якісної локалізації, питання українізації стратегічного софту. На сьогодні українська комп'ютерна термінологія утворюється у досить стихійний спосіб, то запозичуючи із російської, то транслітеруючи з англійської, то на базі «професійного сленгу», який часом може мати розмовний характер і продукувати різні означення одного і того ж терміна. Несформованість україномовної ІТ-термінології проявляє себе у відсутності в Україні єдиного глосарія комп'ютерних термінів, який містив би закріплені та уніфіковані терміни. Тому програмісти-перекладачі часто обирають лексему на свій розсуд чи смак. Наприклад, у деяких локалізаціях текстових інтерфейсів програм англословний термін *network* у значенні «комп'ютерна мережа» передають словом *тенета*, що теж ніби є синонімом до «сітка», «мережа», але далеко не тотожним. Також вживають терміни *Всесвітня мережа*, *Глобальна мережа* чи навіть одне слово *Мережа*, *Інет*, *Тенета*, *Міжмережжя*, *Інтернетрі* або *Нетрі*. Все частіше Інтернет пишуть з малої літери, що можна пояснити паралелями зі словами «радіо» й «телебачення».

Будь-який Інтернет-ресурс або комп'ютерний файл – це величезна маса інформації, що складається з посилань, таблиць, механізмів складних розрахунків. І правильний переклад дозволяє найточніше передати кінцевому користувачу первісний замисел розробників. Більша частина українізованих програм є неякісними не лише через відсутність усталеної термінології. Часто локалізацію здійснюють не з англійської мови, а з вторинної, тобто російської. Такий переклад спотворює зміст коду. Виконані аматорами переклади також не закріплені юридично, тому є неофіційними і порушують авторські права. Те, що за переклад беруться програмісти-ентузіасти, а українізацію розробники і власники комерційного програмного забезпечення виконують зрідка і неохоче, свідчить про недостатню увагу держави і суспільства до згаданої проблеми [2, с. 184].

Процес локалізації здійснюється, як правило, у три етапи: переклад тексту та локалізація графічних елементів; редагування й обробка тексту; тестування локалізованої версії програмного забезпечення (ПЗ). Однак процес локалізації ПЗ може уповільнитись через відсутність галузевих стандартів на терміни, що призводить до калькування термінів із територіально споріднених мов та порушення мовно-стилістичних норм мови-перекладу.

Наприклад, локалізація операційної системи MS Windows XP Professional проходила в декілька етапів з постійним доопрацюванням термінологічної складової. У січні 2003 року американська компанія Майкрософт оголосила про випуск комп'ютерної програми, яка дає змогу отримати україномовну версію операційної системи MS Windows XP Professional: за допомогою безоплатного програмного засобу Windows Ukrainian Interface Pack користувачі російської версії, на їхню думку, могли перетворити її на повноцінну україномовну версію. Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології Держспоживстандарту та Міносвіти України після аналізу українізованих каталогів 540 довідкових

файлів пакету MSOffice і 146 файлів текстових повідомлень динамічної бібліотеки дійшов висновку, що результати локалізації не відповідають вимогам ДСТУ 3966-2000. У процесі локалізації було виявлено низку проблем, пов'язану з перекладом термінів: загалом в процесі локалізації нових ІТ продуктів було запроваджено 350 нових термінів [4, с. 123].

Цей приклад локалізації підтверджує, що переклад термінів розглядається як невід'ємна частина локалізації і характеризується специфічними труднощами, пов'язаними з цим новим жанром технічного тексту, що зумовлено постійним оновленням та поповненням терміносистеми новими одиницями та високим рівнем міжмовної інтерференції. Тому професійні перекладачі повинні мати ґрунтовні знання мови-перекладу та володіти навичками лінгвістичного аналізу термінології, тобто мати мовну компетенцію. Крім того, постійно слід відстежувати зміни в термінологічному складі мов оригіналу та перекладу, що прискорить процес локалізації програмного продукту.

Список використаних джерел

1. Бондарчук Л. Особливості локалізації програмного забезпечення українською мовою / Л. Бондарчук // Лексикографічний бюлетень: 36. наук. пр. – К.: Ін-т української мови НАН України, 2006. – Вип. 14. – С. 184–187.
2. Булаховський К. Стан і проблеми розвитку україномовної локалізації комп'ютерних програм» / К. Булаховський // Українська мова, 2010, № 4. – С. 93–97.
3. Єлісеєва С. В. Переклад і локалізація у сфері інформаційних технологій / С. В. Єлісеєва // Наукові праці. Філологія. Мовознавство. Випуск 243. Том 255, 2015. – С. 32–37.
4. Міщенко А. Л. Мультилінгвальна текстова комунікація у світлі сучасних лінгвістичних технологій (на матеріалі технічної документації): дис.... д-ра філол. наук: спец. 10.02.21 / А. Л. Міщенко. – Київ, 2015. – 503 с.
5. Чрділелі Т. В. Лінгвістичні особливості локалізації програмного забезпечення / Т. В. Чрділелі, Н. В. Кожемяченко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2016. – Вип. 62. – С. 345–348.

*Михайлик Р. П., канд. філол. наук, Ph. D.
Гарвардський університет, м. Кембридж*

РОЗВИТОК І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Інформаційні технології розпізнавання, розуміння та синтезу мовлення швидко розвиваються і використовуються в різних галузях суспільного життя: індустрії, освіті, медицині тощо [1]. Найрізноманітніші програми, сервіси й прилади допомагають нам знайти інформацію, не заблукати у місті або надиктувати текст на телефон. Незабаром такі розумні помічники, як Amazon Echo або Google Home увійдуть у дім кожного. На жаль, українськомовні технології не завжди доступні (наприклад, важко знайти GPS українською), незважаючи на величезну